

55. rok s Jašíkovými Kysucami

55 ročníkov, roky krásnych spomienok, výnimočných okamihov, podnetných rozhovorov, povzbudzujúcich slov a možno aj inšpirácie – to všetko sú Jašíkove Kysuce. Celoslovenská literárna súťaž v tvorbe poviedky pre mladých autorov do 35 rokov sa radí medzi najstaršie a zároveň významné podujatia v slovenskej kultúre. Vďaka ľuďom milujúcim literatúru sa už celých 55 rokov vytvára priestor pre zrod mladých literárnych talentov. Jej cieľom je podporovať rozvoj slovenskej literárnej tvorby, hľadať nové talenty medzi mladými ľuďmi, podchytiť mladých a začínajúcich prozaikov, nadviazať na pozitívne skúsenosti z predchádzajúcich ročníkov ale i zhodnotiť súťažné práce.

Podujatie v dňoch 27. 11. – 1. 12. 2023 organizovali Kysucká knižnica v Čadci s podporou Žilinského samosprávneho kraja, Spolok slovenských spisovateľov, Asociácia organizácií spisovateľov Slovenska, Slovenské centrum PEN a Kysucká kultúrna nadácia. Partnermi projektu boli Mesto Čadca, Dom kultúry v Čadci, Mesto Turzovka a vydavateľstvo Slovart. Podujatie z verejných zdrojov podporil a jeho hlavným partnerom bol Fond na podporu umenia.

V rámci týždňa organizátori pripravili pre verejnosť a študentov základných a stredných škôl niekoľko zaujímavých sprievodných podujatí a výstav. V pondelok dopoludnia dokumentom o živote a diele Rudolfa Jašíka s názvom *Človek ako rieka* otvorili brány 55. ročníka. Večer bola do života uvedená druhá básnická zbierka kysuckej spisovateľky Evy Faktorovej *Dotyk motýľa*. Počas druhého dňa sa s deťmi v ZŠ Milošová – U Prívary stretla kysucká spisovateľka Marta Harajdová a zobrala ich na pomyselné *Stretnutie s Bakom*, dokument *Človek ako rieka* mali možnosť zhliaďnuť aj klienti Viacúčelového zariadenia pre seniorov Čadca. Žiaci zo ZŠ Oščadnica sa na workshope *Slovníček z básničiek* so Silviou Kaščákovou nachvíľu stali básnikmi a v Historickej knižnici v Turzovke sa konalo netradičné čítanie s tvorivými dielňami *Povešť o bielych kameňoch*. Streda dopoludnia bola výtvarná, umelecká – uskutočnila sa vernisáž výstavy a beseda ilustrátora Martina Kellenbergera s názvom *Mágia ilustrácie*. Táto výstava bude v Kysuckej knižnici v Čadci prístupná až do 25. januára 2024. V Turzovke v rámci *Literárneho podvečera* spisovateľka Eva Faktorová viac prezradila o svojej básnickej tvorbe členkám dámskeho klubu. Štvrtkové dopoludnie patrilo dvom spisovateľom – Petrovi Kolembusovi, ktorý sa stretol so žiakmi v Turzovke a Máriusovi Kopcsayovi, zároveň členovi odbornej poroty tohto ročníka, ktorý v Kysuckej knižnici v Čadci rozprával so študentmi o téme *Čo unesie papier a čo sociálna sieť*. Popoludní prichádzali do knižnice už aj finalisti súťaže. S odbornou porotou, ktorej predsedníčkou bola prof. Mária Bátorová a členmi Mária Kopcsay a Ladislav Hrubý, sa porozprávali na seminári *Mladá poviedka* o tom, ako sa vo svojej tvorbe môžu posunúť vpred, vypočuli si názory na svoje diela. Podvečer v rámci *Literárneho galavečera* prítomní spoznali mená ocenených autorov aktuálneho ročníka súťaže. Prítomní boli aj hostia - jeden zo zakladateľov súťaže pán Rudolf Gerát, tiež poslanec NR SR a starosta obce Stará Bystrica, spisovateľ a niekdajší účastník Jašíkových Kysúc Ján Podmanický, zástupca primátora mesta Čadca Pavol Holeštiak a starosta obce Klokočov Radoslav Zajac.

Vítazné ukážky z literárnej tvorby finalistov umelecky priblížili herci žilinského bábkového divadla Anna Homolka Čitbajová a Jan Homolka a slávnostnú atmosféru hudobnými vstupmi umocnili Michaela Kubištelová a Zuzana Srogončíková Melicharová. V rámci programu vystúpila so svojou poviedkou aj jedna z ocenených - Lucia Masná - ktorá prerozprávala svoj príbeh o *Blondínke na cestách*. Do 55. ročníka súťaže sa prihlásilo 60 autorov so 61 prozaickými textami.

Hlavnú cenu – Cenu Rudolfa Jašíka získala Veronika Peráčková - Jeden ťah štetcom. Prémie odborná porota udelila nasledovne: 1. prémia Rudolfa Jašíka: Stanislav Harant – Kuvik, 2. prémia Rudolfa Jašíka: Henrich Fačkovec - Synček, 3. prémia Rudolfa Jašíka: Anna Šarkanová - Močiare. Cenu Jozefa Hnítka si z Čadce odniesla Silvia Vrbovská - Diablove pochybnosti. Cena Esej o diele slovenskej literatúry nebola udelená. Čestné uznania: Alžbeta Mekiňová - Trochu iná hviezda, Eva Németh - Dátum spotreby, Lea Dékány - Nielen dnes, Lucia Masná - Blondínka na cestách, Daniela Turiaková - Čarovný glóbus, Nina Kadáková - Prekročené prahy, Diana Melničáková - Komunisti, jetlag a iné cesty do pekla, Patrícia Gabrišová - Žlna zelená patrí medzi d'atlovce, Anna Krkošová – Cháron, T. Slavkina (pseudonym) - Ticho pod rukami, Tereza Chramcová - Drak sa vracia, Ema Michelčíková - Štvrté poschodie bez výťahu, Viktória Dobránska - V spomienkach.

V rámci slávnostného večera odovzdala riaditeľka Kysuckej knižnice v Čadci Katarína Borisová ďakovný list spolupracovníkovi myšlienky vzniku literárnej súťaže a dlhoročnému podporovateľovi jej kultúrnej a umeleckej identity 91-ročnému páňovi Rudolfovi Gerátovi, ktorý i osobne pozdravil všetkých prítomných a zaspomínal na začiatky Jašíkových Kysúc pred 55 rokmi. Piatkový program bol spojený s uctením si pamiatky Rudolfa Jašíka pri jeho pamätnej tabuli v rodisku – v Turzovke a premietaním filmového prepisu jeho románu Námestie svätej Alžbety.

Chceme sa poďakovať všetkým autorom, ktorí zaslali svoje práce do súťaže, tiež spoluroganiátorom, partnerom, sponzorom, mediálnym partnerom a všetkým, ktorí sa o realizáciu podujatia zaslúžili. Vaša podpora a angažovanosť nám umožnili usporiadať výnimočnú literárnu súťaž a množstvo jej sprievodných podujatí. Vaša dôvera nám dala príležitosť objaviť a podporiť mladé talenty a vytvoriť nezabudnuteľné stretnutia pre verejnosť i literárnych nadšencov.

Kysucká knižnica v Čadci

